LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

PAO / PKU
Patrakka

Asiantuntijalausunto
28.9.2023

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Valtioneuvoston U-jatkokirje eduskunnalle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta (UJ 26/2023 vp)

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää liikenne- ja viestintävaliokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa esitettyä valtioneuvoston kantaa.

Poliittista mainontaa koskeva asetusehdotus täydentää osaltaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista (digipalvelusäädös, DSA), joka koskee muun ohella verkkoalustoilla käyttäjille esitettävää mainontaa. DSA:han sisältyy verkkoalustoja koskevia, verkkomainontaan liittyviä yleisiä läpinäkyvyysvelvoitteita sekä verkkomainonnan kohdentamista koskevaa sääntelyä.

DSA:n soveltaminen komission nimeämiin erittäin suurin verkkoalustoihin (VLOP) ja erittäin suuriin verkon hakukoneisiin (VLOSE) on alkanut syksyn alusta. Asetuksen soveltaminen kokonaisuudessaan, mukaan lukien suomalaisiin välityspalvelujen tarjoajiin, alkaa 17.2.2024.

Poliittista mainontaa koskeva asetusehdotus on erityissääntelyä suhteessa horisontaaliseen DSA:han, jossa verkkomainontaa koskevat vaatimukset soveltuvat kaikkeen mainontaan verkkoalustoilla. DSA:n mukaisesti verkkoalustan tarjoaja ei saa esittää palvelun vastaanottajalle mainontaa, jos sen esittäminen perustuu palvelun vastaanottajan yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa määriteltyjen erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen profilointiin. Alaikäisten suojelemiseksi myös sellainen mainonnan esittäminen, joka perustuu alaikäisen henkilön henkilötietojen profilointiin olisi kiellettyä, jos verkkoalustan tarjoaja on kohtuullisella varmuudella tietoinen siitä, että kyseinen henkilö on alaikäinen. DSA:n mukaisessa erityisten henkilötietojen ja alaikäisten henkilöiden henkilötietojen profilointikiellossa kohdennettua mainontaa ei ole mahdollista vastaanottaa nimenomaisella suostumuksella.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää kannatettavana valtioneuvoston kannassa esitettyä tavoitetta siitä, että sääntelyssä tuotaisiin esiin nykyistä selvemmin, ettei poliittisten toimijoiden henkilökohtainen toiminta verkkoalustoilla, kuten sosiaalisen median palveluissa, kuulu asetuksen soveltamisalaan. Asiaa sivutaan tällä hetkellä esimerkiksi poliittisen mainospalvelun määritelmässä, mutta määritelmät jättävät asian kuitenkin osin tulkinnanvaraiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö lisäksi huomioi, että käsittelyssä olevan asetusehdotuksen valvonnassa ehdotetaan DSA:n mukaiselle digitaalisten palvelujen koordinaattorille kansallisen koordinaation varmistamiseen liittyviä vastuita välityspalvelujen osalta poliittisessa mainonnassa, mutta jättää avoimeksi sen, mitä koordinaatiotehtävät pitäisivät sisällään.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että poliittisen mainonnan avoimuutta koskevan asetusehdotuksen, digipalvelusäädöksen ja tietosuojalainsäädännön

käytännön soveltamista on käsitelty neuvottelujen aikana ja sääntelyn kokonaisuus otetaan asianmukaisesti huomioon.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 4
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi